

ÚTERÝ 23. 3. 2021 | 17:30 – 19:30 | ONLINE (MS TEAMS)

Jak mi stát pomůže při nemoci, úrazu a invaliditě?

Petra Helebrantová
ředitelka a lektorka
OZP Akademie

Mgr. et Mgr. Petra Helebrantová

Učíme prožitkem, zážitkem a vlastní zkušeností

Jak mi stát pomůže při nemoci, úrazu a invaliditě?

Když do života vstoupí nemoc, úraz, hendikep...

**Úplně nová situace, na kterou nejsme
připraveni a kdy nám vyvstává řada otázek:**

? Jak to bude dál?

**? Mám strach, zvládnu to vůbec – fyzicky,
psychicky, finančně?**

? Kdo mi pomůže, na koho se obrátit?

POMOC ZORIENTOVAT SE V SITUACI

- rodina, přátelé, kolegové v zaměstnání
- psycholog, psychiatr, krizové linky důvěry
- neziskové organizace
- stát – pomocí dávek pro OZP, invalidních důchodů, příspěvků na péči apod.

www.menti.com

**Víte, na co mají lidé s
hendikepem nárok?**

Zahrajte si s námi kvíz

Lukáš (55 let) leží už 3 měsíce po cévní mozkové příhodě v nemocnici. Je však naděje, že ho brzy propustí domů. Velmi špatně se pohybuje, zkouší chůzi s chodítkem. Co bude potřeba k jeho plnohodnotnému návratu do života?

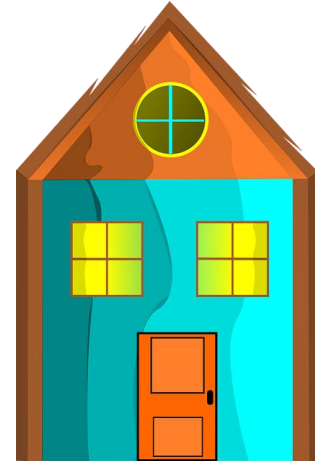
Kam se vydat

ČSSZ

Úřad práce

Zdravotní pojišťovna

**Sociální odbor
obce/městské
části**

**Poskytovatelé
sociálních
služeb**

PSSZ – Pražská správa sociálního zabezpečení

OSSZ – Okresní správa sociálního zabezpečení

CSSZ – Česká správa sociálního zabezpečení

WWW.CSSZ.CZ

Call centrum: 800 050 248

Životní situace:

- Nemoc
- Důchody
- Nepříznivý zdravotní stav

- 1) Nemocenské**
- 2) Ošetřovné**
- 3) Dlouhodobé ošetřovné**

Poživatel těchto dávek musí být nemocensky pojištěn!

- ne všichni jsou nemocensky pojištěni: zaměstnanci zpravidla ano, OSVČ si nemocenské pojištění mohou platit dobrovolně

1) Nemocenské

- Za prvních 14 dnů dočasné pracovní neschopnosti (DPN) dostává zaměstnanec náhradu mzdy od svého zaměstnavatele
- Od 15. dne nemocenské (dávka vyplácená státem)
- Nemocenské se poskytuje zpravidla **nejdéle 380 kalendářních dnů**

2) Ošetřovné

- Nárok zaměstnanec, který nemůže pracovat, protože ošetřuje nemocného člena domácnosti
- Nemusí jít jen o příbuzného, ale ošetřovaný **musí žít ve společné domácnosti** (kromě ošetřování dětí pod 10 let rodičem)
- O potřebě ošetřování rozhoduje ošetřující lékař nemocné osoby (vystaví *Rozhodnutí o potřebě ošetřování/péče*).
- Maximálně ho lze čerpat **9 dní**. Výjimkou je až 16 dní u rodiče samoživitele, který pečuje o dítě mladší 16 let, které ještě nedokončilo povinnou školní docházku.
- Ošetřovatelé se mohou v průběhu 9 dní jednou v ošetřování vystřídat.

3) Dlouhodobé ošetřovné

- U osob bez přímého příbuzenského vztahu je podmínka společného místa trvalého pobytu s ošetřovaným, u přímých příbuzných tedy společná domácnost není nutná
- Nemocný je min. 7 dní hospitalizován
- Předpoklad min. 30 dní následné celodenní domácí péče
- Rozhodnutí o potřebě dlouhodobé péče vydá ošetřující lékař nemocnice v den propuštění; nemůže jej vystavit zpětně!
- Maximálně lze čerpat 90 dnů

Životní situace – invalidní důchod

- pokles pracovní schopnosti:

ID 1. stupně (35% - 49%)

ID 2. stupně (50% - 69%)

ID 3. stupně (nad 70%)

zákon o důchodovém pojištění
155/1995 Sb. – §38 – §42

- **Dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav (DNZS):** zdravotní stav, který omezuje tělesné, smyslové nebo duševní schopnosti pojištěnce významné pro jeho pracovní schopnost, pokud tento zdravotní stav trvá déle než 1 rok nebo podle poznatků lékařské vědy lze předpokládat, že bude trvat déle než 1 rok
- **Věk pod 65 let**
- **Potřebná doba pojištění dle věku** – v případě nesplnění je člověk sice invalidní, ale bez nároku na výplatu invalidního důchodu

- Podání žádosti na místně příslušném pracovišti OSSZ/PSSZ
- Posuzování invalidity lékařskou posudkovou službou (LPS)
- Posudek o invaliditě
- Rozhodnutí o přiznání/nepřiznání invalidního důchodu
- KLP – kontrolní lékařské prohlídky

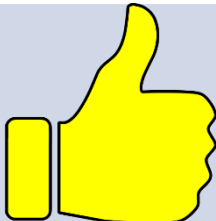
Pokles pracovní schopnosti: určování

Vyhláška 359/2009 o poklesu pracovní schopnosti (vyhláška o posuzování invalidity)

10c	těžké funkční postižení, těžké poruchy pohyblivosti, omezení dechových funkcí podle rozsahu omezení, některé denní aktivity těžce omezeny	60-70	
10d	zvláště těžké funkční postižení, minimální pohyblivost až imobilita, dechová nedostatečnost	80	
11	Migréna Posudkové hledisko: Při stanovení míry poklesu pracovní schopnosti je třeba zhodnotit frekvenci záchvatů, délku trvání záchvatu, intenzitu bolesti a výskyt průvodních jevů (vegetativní poruchy, oční symptomy, jiné cerebrální dráždivé projevy) a dopad stavu na celkovou výkonnost.		
11a	forma s lehkým průběhem, subjektivní potíže bez výraznější objektivní symptomatologie, záchvat migrény neinterferuje s pracovní činností a nevyžaduje pracovní neschopnost, denní aktivity neomezeny	5	
11b	forma se středně těžkým průběhem, těžké bolesti hlavy s průvodními jevy, záchvat ovlivňuje pracovní činnost, některé denní aktivity omezeny jen při záchvatu	10-20	
11c	forma s těžkým průběhem, dlouhotrvající záchvaty se silně vyjádřenými průvodními jevy, pauzy mezi záchvaty jen několik dní, status migrenosus, některé denní aktivity omezeny při záchvatu a mezi záchvaty vykonávány s obtížemi	25-35	
12	Neuralgie, zejména neuralgie trojklanného nervu Posudkové hledisko:		

**Pan Michal má třetí stupeň
invalidity, může nastoupit do
zaměstnání?**

Hlasujte v MS Teams:

ANO	NE
	

ID 1. a 2. stupně

- Práce se u nich vyloženě očekává
- Pokud nepracují, je potřeba se zaregistrovat na UP kvůli sociálnímu pojištění

ID 3. stupně

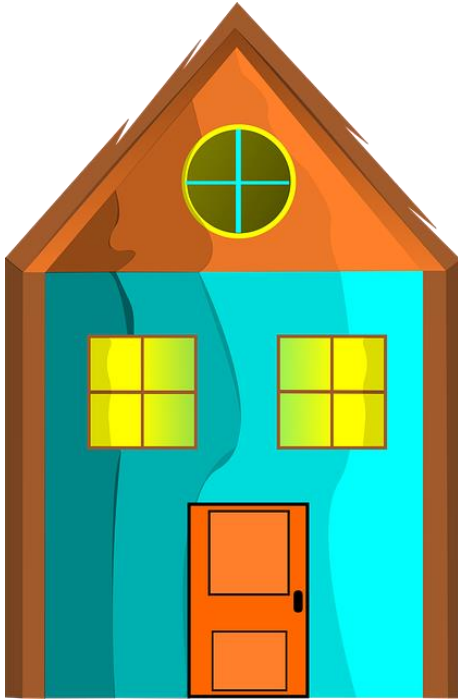
- Pracovat nemusejí ale mohou - z titulu invalidity je za ně plátcem sociálního pojištění je stát
- Statut zcela mimořádných podmínek:
 - 1) nemohou pracovat ani za zcela mimořádných podmínek – doporučení max. 1/3 úvazku
 - 2) schopnost práce za zcela mimořádných podmínek - délka úvazku libovolná (vozíčkáři, nevidomí)

- **Osoby zdravotně znevýhodněné (OZZ) jsou specifickou skupinou osob se zdravotním postižením**
- **nejsou invalidní, ale dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav jim omezuje schopnost pracovního uplatnění.**
- **status OZZ není spojen s žádným nárokem na poskytování peněžního příspěvku či dávky**

Kdy posuzuje lékařská posudková služba zdravotní stav?

- invalidita
- status osoby zdravotně znevýhodněné
- průkaz osoby se zdravotním postižením
- příspěvek na zvláštní pomůcku
- příspěvek na péči

Posouzení zdravotního stavu pro jednotlivé systémy je rozdílné, posudková kritéria jsou stanovena právními předpisy. Zdravotní postižení, které splňuje zdravotní podmínku pro přiznání jedné dávky, nemusí odpovídat přiznání dávky jiné.

- Domácí zdravotní péče
- Úhrada zdravotních prostředků a pomůcek
- Příkaz ke zdravotnímu transportu

Zdravotní péči může indikovat:

- **ošetřující lékař lůžkového zařízení** při ukončení hospitalizace, platnost poukazu je 14 dnů, pak je péče ukončena, nebo praktický lékař doporučí další ošetřování v domácím prostředí a vystaví nový poukaz
- **praktický lékař** - platnost poukazu je až 3 měsíce, pak může být péče praktickým lékařem ukončena nebo praktický lékař vystaví nový poukaz k ošetřování

Hrazena ze zdravotního pojištění příslušné pojišťovny pacienta

Poskytována kvalifikovaným zdravotnickým personálem

- poukaz na léčebnou a ortopedickou pomůcku
- splnění diagnózy pro předpis pomůcky
- specializace lékařů pro předpis pomůcky: praktický lékař (PRL) nebo odborný lékař - neurolog (NEU), rehabilitační lékař (RHB), ortoped (ORT), internista (INT), chirurg (CHI)
- pomůcka může být plně nebo částečně hrazená
- některé pomůcky schvaluje revizní lékař zdravotní pojišťovny

Zdravotní prostředky a pomůcky

- pomůcky jsou buď ve vlastnictví zákazníka (levnější pomůcky) nebo je pojišťovna bezplatně zapůjčuje (např. invalidní vozíky, lůžka...)
- lze také zapůjčit v půjčovnách pomůcek

! Je nutné rozlišit, zda jde o pomůcku hrazenou ze zdravotního pojištění. Pokud pomůcka z pojištění hrazená není, lze někdy využít příspěvek na zvláštní pomůcku (dávka pro osoby se zdravotním postižením).

Zákon 48/1997 o veřejném zdravotním pojištění

**příloha č. 3: KATEGORIZACE ZDRAVOTNICKÝCH PROSTŘEDKŮ
PŘEDEPISOVANÝCH NA POUKAZ**

- když se pacient ze zdravotních důvodů není schopen k ošetření samostatně dopravit, má nárok na přepravu sanitkou
- příkaz ke zdravotnímu transportu vyplňuje vždy odesílající ošetřující lékař, který poskytnutí zdravotní péče požaduje.
- když je pacient pozván na kontrolu ambulantním specialistou za delší časové období, vypisuje PKZT praktický lékař na základě zprávy od specialisty.
- Když je osoba imobilní, potřebuje např. „snést“ ze schodů a do schodů, je potřeba vyznačit na poukaz dvoučlennou posádku

- **komplexní agenda péče o OZP**
- **poskytování sociálně právního poradenství a sociální pomoci**
- **vydávání parkovacích průkazů označujících vozidla přepravující OZP**
- **bytová problematika, domovy s pečovatelskou službou**
- **veřejné opatrovnictví osob omezených ve svéprávnosti**
- **zprostředkování sociálních služeb - Střediska sociálních služeb**

- Průkaz osoby se zdravotním postižením
- Příspěvek na mobilitu
- Příspěvek na zvláštní pomůcku
- Příspěvek na péči

Veškeré informace na integrovaném portále:

<https://www.mpsv.cz/>

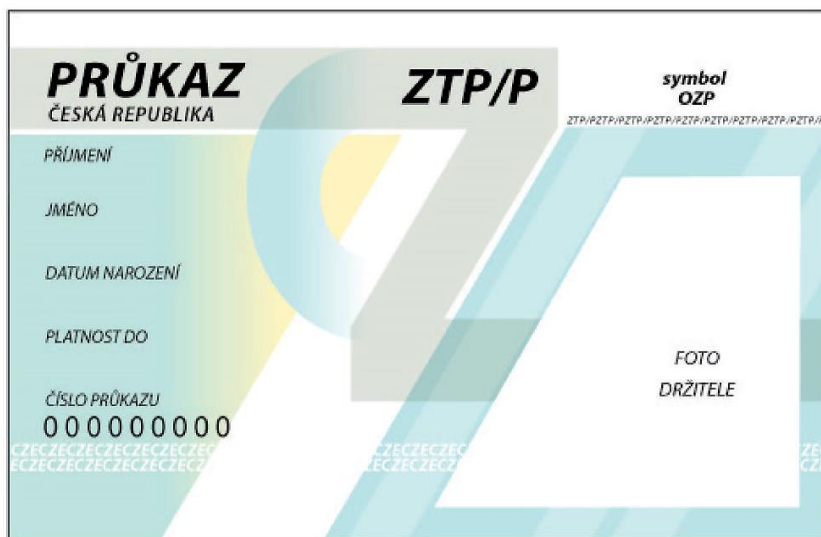
<https://www.uradprace.cz/web/cz/socialni-tematika>

- **Průkaz osoby se zdravotním postižením**
- **Příspěvek na mobilitu**
- **Příspěvek na zvláštní pomůcku**

Zákon č. 329/2011 Sb. - zákon o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením

Elektronické formuláře pro sociální služby a dávky osobám se zdravotním postižením

<https://www.mpsv.cz/web/cz/formulare>

- Nárok má osoba starší 1 roku s tělesným, smyslovým nebo duševním postižením charakteru DNZS, které podstatně omezuje schopnost pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra.
- Za DNZS se považuje nepříznivý zdravotní stav, který podle poznatků lékařské vědy trvá nebo má trvat déle než 1 rok.

Vyhláška č. 388/2011 Sb. - Vyhláška o provedení některých ustanovení zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením

Příloha č. 4: Zdravotní stavy, které lze považovat za podstatné omezení schopnosti pohyblivosti a orientace pro účely přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením

Průkaz TP, ZTP, ZTP/P

	TP	ZTP	ZTP/P
Nárok	středně těžké funkční postižení pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s PAS	těžké funkční postižení pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s PAS	zvláště těžké funkční postižení nebo úplné postižení pohyblivosti nebo orientace s potřebou průvodce, včetně osob s PAS
pohyblivost	samostatná pohyblivost v domácím prostředí, v exteriéru chůze se sníženým dosahem a problémy při chůzi okolo překážek a na nerovném terénu.	samostatná pohyblivost v domácím prostředí a v exteriéru chůze se značnými obtížemi a jen na krátké vzdálenosti	chůze v domácím prostředí se značnými obtížemi, popřípadě není schopna chůze, v exteriéru není schopna samostatné chůze a pohyb je možný zpravidla jen na invalidním vozíku
orientace	spolehlivá orientace v domácím prostředí a zhoršená schopnost orientace jen v exteriéru	spolehlivá orientace v domácím prostředí, v exteriéru značné obtíže	neschopnost samostatné orientace v exteriéru

Výhody spojené s průkazem akademie

Upravuje zákon o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením

výhoda	TP	ZTP	TZP/P
vyhrazené místo k sedění ve veřejných dopravních prostředcích	ANO	ANO	ANO
přednost při osobním projednávání své záležitosti, vyžaduje-li toto jednání delší čekání, zejména stání	ANO	ANO	ANO
bezplatná dopravu pravidelnými spoji místní veřejné hromadné dopravy osob (tramvaji, trolejbusy, autobusy, metrem)	NE	ANO	ANO
sleva 75 % jízdného ve druhé vozové třídě osobního vlaku a rychlíku ve vnitrostátní přepravě a slevu 75 % v pravidelných vnitrostátních spojích autobusové dopravy	NE	ANO	ANO
bezplatnou dopravu průvodce veřejnými hromadnými dopravními prostředky v pravidelné vnitrostátní osobní hromadné dopravě	NE	NE	ANO
bezplatnou dopravu vodícího psa, je-li úplně nebo prakticky nevidomá, pokud ji nedoprovází průvodce	NE	NE	ANO

Výhody spojené s průkazem OZP akademie

- Osobě, která je držitelem průkazu ZTP, ZTP/P a průvodci držitele průkazu ZTP/P, může být poskytnuta sleva ze vstupného na divadelní a filmová představení, koncerty a jiné kulturní a sportovní akce. Tyto benefity jsou nenárokové.

Další nároky držitelů průkazu TP, ZTP nebo ZTP/P upravují jiné právní předpisy jako např.:

- zákon o daních z příjmů
- zákon o místních poplatcích
- zákon o správních poplatcích
- zákon o pozemních komunikacích
- zákon o dani z nemovitosti

- **Příspěvek na mobilitu**
- **Parkovací průkaz pro osoby se zdravotním postižením**
- **Označení vozidla řízeného osobou sluchově postiženou**

Opakující se nároková dávka, která je určena osobě starší 1 roku:

- která má průkaz ZTP nebo ZTP/P
- která se opakovaně v kalendářním měsíci za úhradu dopravuje nebo je dopravována
- které nejsou poskytovány pobytové sociální služby podle zákona o sociálních službách v domově pro osoby se zdravotním postižením, v domově pro seniory... (výjimečně lze přiznat)
- nenáleží za měsíc, jestliže je osoba celý měsíc hospitalizovaná
- výše dávky: 550 Kč měsíčně.

Parkovací průkaz pro osoby se zdravotním postižením (O7)

Označení vozidla řízeného osobou sluchově postiženou (O2)

- **Vázány k průkazu ZTP nebo ZTP/P**
- **Vydávány sociálním odborem obecního úřadu**
- Problematika **speciálních označení vozidel**, jízdy na zpoplatněných komunikacích apod., **nepatří do kompetence MPSV (ani krajských poboček ÚP), ale Ministerstva dopravy.**
- **Právní úpravu této oblasti stanoví:**
 - zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích
 - zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích
 - Vyhláška č. 294/2015 Sb., kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích

Parkovací průkaz pro OZP

Parkovací průkaz označující vozidlo
přepravující osobu těžce zdravotně postiženou

Číslo dokladu: CC000000

Platnost do:

Název a razítko vydávajícího orgánu:

Vzor Evropské unie

Parkeerkaart - B
Паркинг картин - BG
Parkovací průkaz - CZ
Parkeringskort - DK
Parkimiskaart - EST
Pysäköintiluvassa - FIN
Carte de stationnement - F
Páircéilí carta - IRL
Parking carta - I
Δελτίο στάθμευσης - CY
Parkavimo kortelė - LT
Stāvvietas karti - LV
Carte de stationnement - L
Parkolási kártya - H
Parking karta - M
Parkausweis - D
Parkeerkaart - NL
Karta parkingowa - PL
Cartão de estacionamento - P
Parkausweis - A
Parcare carte de - RO
Δελτίο στάθμευσης - GR
Parkovacia karta - SK
Parkima kartica - SLO
Parking card - GB
Tarjeta de estacionamiento - E
Parkeringstillstånd - SWE

- nárok držitelé průkazu ZTP a ZTP/P **kromě osob se sluchovým postižením**
- vydává ho obecní úřad obce s rozšířenou působností - sociální odbor
- vozidlo lze označit parkovacím průkazem pouze, řídí-li nebo je-li ve vozidle držitel průkazu

- přenosný do jiného vozidla za předpokladu, že je OZP ve voze
- parkování na místech pro invalidy, možnost zřízení vyhrazeného stání...

- označení vozidla řízeného osobou sluchově postiženou (O2)
 - držitel průkazu ZTP z důvodu postižení úplnou nebo praktickou hluchotou s řidičským oprávněním
 - vydává ho obecní úřad obce s rozšířenou působností
-
- má informativní funkci, NEvyplývají z něj výhody jako u parkovacího průkazu pro OZP, např. parkování na vyhrazených místech pro OZP

**Tereza je neslyšící, má nárok na
osvobození od zpoplatnění na
dálnici?**

Hlasujte v MS Teams:

ANO	NE
	

Příspěvek na zvláštní pomůcku

- **nárok na příspěvek má osoba s DNZS:** těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí - těžké sluchové postižení - těžké zrakové postižení - interní zdrav. postižení
- osoba je **starší 3 let** (motorové vozidlo, úprava bytu, schodolez, stropní zvedací systém, zvedací plošina...), **15 let** (vodící pes), **1 roku** (ostatní pomůcky)
- Pomůcka není hrazena ze zdravotního pojištění ani není pojišťovnou zapůjčována
- poskytuje se i na pomůcku, která ve vyhlášce uvedena není, a to za podmínky, že jí ÚP považuje za srovnatelnou s některou z pomůcek, která ve vyhlášce uvedena je

Zákon č. 329/2011 Sb. - zákon o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením:

Příloha - Zdravotní postižení odůvodňující přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku a zdravotní stavy vylučující jeho přiznání

Vyhláška č. 388/2011 Sb. - Vyhláška o provedení některých ustanovení zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením:

Příloha č. 1 - Seznam druhů a typů zvláštních pomůcek určených osobám se zdravotním postižením, na jejichž pořízení se poskytuje příspěvek na zvláštní pomůcku

Pomůcka do 10 000 Kč

- příspěvek se poskytne jen osobě, která má příjem (příjem s ní společně posuzovaných osob) nižší než 8násobek životního minima jednotlivce nebo životního minima společně posuzovaných osob.
- z důvodů hodných zvláštního zřetele, zejména žádá-li osoba opakovaně o příspěvek na různé zvláštní pomůcky v ceně do 10 000 Kč, lze tento příspěvek poskytnout, i když příjem osoby a příjem osob s ní společně posuzovaných přesahuje výše uvedený násobek životního minima.
- spoluúčast pak činí 10 % z ceny zvláštní pomůcky, nejméně však 1 000 Kč.

Pomůcka nad 10 000 Kč

- Příjmy se neposuzují - spoluúčast osoby vždy 10 % z ceny zvláštní pomůcky.
- Jestliže osoba nemá dostatek finančních prostředků, ÚP určí nižší míru spoluúčasti, minimálně však 1 000 Kč (zde se příjmy posuzují)

- nárok má osoba, která má těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí a těžkou nebo hlubokou mentální retardaci
- osoba se opakovaně v kalendářním měsíci dopravuje a je schopna řídit motorové vozidlo nebo je schopna být vozidlem převážena.
- příspěvek na pořízení motorového vozidla se opětovně poskytne nejdříve po uplynutí 84 kalendářních měsíců po sobě jdoucích
- Maximální výše příspěvku na pořízení motorového vozidla činí 200 000 Kč, se zvyšujícím se příjmem se příspěvek snižuje. Nejnižší výše dávky je 100 000 Kč.

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

Vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách

- určen osobám starším 1 roku, které z důvodu DNZS potřebují pomoc jiné osoby při zvládání základních životních potřeb
- z příspěvku jedinec hradí pomoc, kterou jí může dle jejího rozhodnutí poskytovat např. osoba blízká, poskytovatel sociálních služeb...
- jednotlivé stupně závislosti se hodnotí podle počtu základních životních potřeb, které osoba není schopna bez cizí pomoci zvládat.

Příspěvek na péči

Základní životní potřeby	<u>stupeň I</u> (<u>lehká</u> <u>závislost</u>)	<u>stupeň II</u> (<u>středně</u> <u>těžká</u> <u>závislost</u>)	<u>stupeň III</u> (<u>těžká</u> <u>závislost</u>)	<u>stupeň IV</u> (<u>úplná</u> <u>závislost</u>)
Mobilita Orientace Komunikace Stravování Oblékání a obouvání Tělesná hygiena výkon fyziologické potřeby Péče o zdraví Osobní aktivity Péče o domácnost	nezvládá 3 nebo 4 základní životní potřeby	nezvládá 5 nebo 6 základníc h životních potřeb	nezvládá 7 nebo 8 základníc h životních potřeb	nezvládá 9 nebo 10 základních životních potřeb

- podání žádosti na kontaktní pracovišti úřadu práce
- sociální šetření – provádí UP (sociální pracovník), při kterém zjišťuje schopnost samostatného života osoby v jejím přirozeném sociálním prostředí.
- posouzení stupně závislosti OSSZ (LPS) – OSSZ vychází ze zdravotního stavu (podklad od praktického lékaře), z výsledku sociálního šetření, z výsledků vyšetření posuzujícího lékaře...
- na základě posudku OSSZ vydá UP rozhodnutí o přiznání/nepřiznání příspěvku
- lze podat odvolání k úřadu, který rozhodnutí vydal (UP), o odvolání pak rozhoduje MPSV

Děkujeme
za pozornost

Učíme prožitkem, zážitkem a vlastní zkušeností